

בן החשן האבודה

ספר שמות פרק כח

(טו) ועשית חשן משפט מושפט מעשיה חشب כמעשה אפס תשענפו זקב תכלת וארגמן ותולעת שני ושיש משזר תעשה אתו: (טז) ובבב' יהוה כפוף זרת ארכו וזרת רחוב: (יז) ומלאת אבן ארבעה טורים אבו טור אDEM פטירה ובברכת הטור אחד: (יח) והטור השני נפרק ספר עתקלים: (יט) והטור השלישי לשם שבוי ואחלמה: (כ) והטור הרביעי תריש ושם ושפָה משבצים זקב יהוי במלואתם: (כא) והאברים תהין על שמלה בני ישראל שתים עשרה על שמלה פתוחי חותם איש על שמו תהיין לשני עשר שבט:

גמר קידושים דף לא/א

אמר רב יהודה אמר שמואל שאלו את ר' אליעזר עד הין כבוד אב ואם אמר להם צאו וראו מה עשה עובד כוכבים אחד לאבי באשקלון ודמא בן נתינה שמו בקשנו ממנו חכמים לבבב בששים ריבוא שכר ורב כהנא מתני בשמוןיהם ריבוא והיה מפתחה מונח תחת מריאשתי של אבי ולא צירעו לשנה האחרת נתן הקדוש ברוך הוא שכרו שנולדה לו פרה אדומה בעדרנו נכנסו חכמי ישראל אצל אמר להם יודע אני בכם שאם אני מבקש מכם כל ממון שבועלם אתם נותנני לי אלא אין אני מבקש מכם אלא אותו מנון שהפסדתי בשלב כבוד אבא

ירושלמי קדושים דף כ/א

פעם אחת אבדה יפה של בניין אמרין מאן דאית ליה טבא דכוotta אמרין דאית לדמה בן נתינה אזلون לגביה ופסקו ליה עמיה במאה דינרין סליק בעא מיתיתא להון ואשכח לאבי דמרק ואית דאמרין מפתחא דתיבותא הויה יהיב גוא אצבעיה דאבה ואית דאמרין ריגליה הוות פשוטא על תיבותא נחת לגביהון אמר לנו לא יכולת מיתיתה לכון אמרין דלמא דהוא בעי פריטין טובן אסקינה למאותין אסקינה לאלו כיון דאייטיר אבי מן שינתיה סלק ואיתיתה להון בעו מיתן ליה כד פסקו לה לאחריה ולא קביל אמר מה أنا מצבנא לכון איקרא דאבותי בפריטין איני נהנה מכבוד אבותי כלום

תוספות עבודת זרה דף כד

לכך נראה דהאי מעשה דדמה בן נתינה לאו באבני שם והוא אלא באבני החשן ואע"ג דאמר בגמרא בקשנו ממנו אבנים לאפוד י"ל כיון שחשן מחובר לאפוד קרי אפוד וכן שמע בירושלמי דפה דמיית' האי עובדא דדמה בן נתינה גבי פעם אחת אבדה יפה מבניין

משך חכמה שמות פרק כח פסוק ט

ודע דכל השבטים צערו לאביהם במכירת יוסף. ו يوسف עצמו לא הודיע לאבי רק יוסף היה ירא מפני החרם. אבל בניין כבד לאבי ולכן שרתה שכינה בחלקו ולכן כשאבד יפה מבניין הראה להם הש"ת גודל מצות כבוד אב אצל דמא בן נתינה (קדושים לא) ודוח'ק היטב.

מדרש הרבה בראשית פרשה עא פסקה ה

רחל תפסה פלך שתיקה ועמדו כל בניה בעלי מסטרין בניין יפה ישפה ישפה יודע במכירתו של יוסף ואני מגיד שאל (ש"א י) ואת דבר המלוכה לא הגיד לו אסתר (אסתר ב) אין אסתר מגדת מולדתה ואת עמה

בעל הטורים פרק כח פסוק כ - יפה - בגימטריא בניין בן יעקב שיפחה היה לבניין

רבנו בחוי על שמות פרק כח פסוק טו

בניין על יפה והיא הנקראת ישפי"ז, והוא כולל מגוונים הרבה אדומה שחורה יrokeה, וסגולת האבן החצת לעצור הדם. וניתנה לבניין לפי שנשתנה לבו לגווים הרבה וחייב מחשבות במכירתו של יוסף, אם יגלה הדבר לאביו אם לא, ואף על פי כן נתגבר על יצרו והיה מעצור לרוחו ולא גילה הדבר לאביו, ולכן ניתנה לו האבן החצת. ונקראת יפה שתי מלות ישפה, וזה יורה על מעלהו שאף על פי שהיא לו פה והיה לו לגלות הדבר שתק ולא גילה.

משך חכמה דברים פרק ה פסוק טז

עוד יש לפרש הפסוק כאשר צור ד' הנאמר במצב כבוד אב, (כבד את אביך ואת אימך כאשר ציור ה' אלוקיך). דבישראל נוסף על כבוד האבות, שהם מולייכים בנים להצלחה האמיתית והם מוסרים המצוות השמיעיות והקבלה מדור לדור, لكن בית שני כאשר צץ הزادון והצדוקים החלו להכחיש מסורת אבות, אבל ישפה מבנימין (ירושלמי פאה ריש פ"ק), לבנימין היה מכבד אביו יותר מכל השבטים, וכמוש"ב בפ' תצוה (כח, ט). ולזה אמר שאף אם אין האב Moriש לו הדיעות הצדוקות, גם כן תכבדנו כאשר צור ד' אלדיך, שאתה בדור שבתנים ג"כ שמעו מפי הגבורה ואינם צריכים למסורת אבות, וכל פרושי התורה שבע⁹ שמעו מפי משה, ואעפ"כ צור ד' אלדיך לכבד אביך ואמר. וד"ק.

ילקוט שמעוני דברים רמז תקנד

מן מה זכה בנימין שתשרה שכינה בחלקו, שכל השבטים היו במכירתו של יוסף ובינימן לא היה במכירתו של יוסף, אמר הקב"ה אני אומר לאלו שיבנו בית הבירה לא שהיה מתפלין לפני ואני מתמלא עליו רחמים, אני משרה שכינתי בחלקו שלא היו רחמים על אחיהם.

ד"א מפני מה זכה בנימין שתשרה שכינה בחלקו, בשל מלך שהוא לו בנים הרבה משагדיו הלא כל אחד ואחד ותפס את מקומו, קטן שבכלם היה אבוי אהבו אוכל ושותה עמו נכנס נshan עליו יוציא נshan עליו, אך בנימין הצדיק קטן של שבטים היה והוא יעקב אבינו אוכל ושותה עמו נshan עליו יוציא נshan עליו ונכנס, אמר הקב"ה מקום שסمر צדיק זה ידו שם אני משרה שכינתי, לכך נאמר ובין כתפיו שכן.

מדרש רביה שמות פרשה לד פסקה ג

עשו לי מקדש אמר הקב"ה לישראל... אתם בנים ואני אביכם שנאמר (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם ואני אביכם שנאמר (ירמיה לא) כי הייתי לישראל לאב כבוד לבנים כשהן אצל אביהם וכבוד לאב כשחוא אצל בניו וכן הוא אומר (משלי יז) עטרת זקנים בני בנים עשו בית לאב שיבא וישראל אצל בניו לכך נאמר ועשו לי מקדש:

marsh חכמה על שמות פרק כח פסוק י

(י) ששה מושמות וכו' - בירוש' פרק אלו נאמרין (סוטה. סה"ד) אמר דבבאני אפ"ד היה כתוב בן באב אחד וימין באב השני ודריש דכתיב ששה מושמות מקצת שמותם וכן בתרגום יהונתן, لكن היה כתוב בנימין על שתי כתפות האפד, ולזה אמר בברכות בנימין כו' ובין כתפיו שכן. (דברים לג, יב) וזה רמז נאה.

רבינו בחיי על שמות פרק כח פסוק טו

ומלבך שנים עשר שבטים שהיו כתובים על שתים עשרה אבינים הללו היו כתובים שמות האבות אברהם יצחק יעקב ושבטי ישרון: וכסדר זהה היו כתובים ראובן א' על אודם, שמעון ב' על פטדה, לי' רה'ם על ברקמת, יהודה י' על נופר, יששכר צ' על ספיר, זבולון ח' על יהלום, דן ק' יע"ק על לשם, נפתלי ב' על שבוי, גד שבטי' על אחלהמה, אשר יש"ר על תרשיש, יוסף ו"ן על שוחם, בנימין על ישפה, הרי לך בכל ابن ואבן ששה אותיות להורות כי ששת ימי המעשה תלויים בשנים עשר שבטים.

שפתי כהן שמות פרק כח פסוק י'

בנימין לא נצטרך לאותיות האבות כי היו אותיות האבות עם השבטים להגן עליהם על מכירת יוסף, אבל בנימין לא היה במכירתו זהה לא נצטרך לסמר האבות

גמר יומה דף ט

אבל מקדש שני שהיה עוסקין בתורה ובמצות וಗמלות חסדים מפני מה חרב מפני שהיתה בו שנאת חנים למדרך ששколה שננת חנים ננגד שלוש עבירות עובודה זרה גלי עריות ושפיכות דמים